

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

2006 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

_____ Nr.
(data)

Vilnius

TURINYS

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA.....	3
II. INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA	4
III. INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI.....	5
Strateginių tikslų įgyvendinimas.....	5
Institucijos vykdytos programos	5
Tarpinstitucinių programų ir kitų projektų įgyvendinimas.....	17
Patvirtintų asignavimų panaudojimas	17
IV. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS .	17

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Vykdydama savo veiklą, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) vadovavosi strateginiu 2006-2008 m. veiklos planu. Pagrindiniai jame numatyti rodikliai yra įvykdyti daugiau nei 100 proc. Teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų derinimo srityje paminėtinas Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), kuris Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau - Vyriausybė) 2006 m. gegužės 3 d. nutarimu Nr. 408 (Žin., 2006, Nr. 50-1829) buvo pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui (toliau - Seimui). Seimas Įstatymo projektą gražino iniciatoriams tobulinti. Šiuo metu Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pavedimu rengiama nauja Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo redakcija.

Ypač aktyvi ir produktyvi buvo Inspekcijos veikla rengiantis Europos Komisijos ekspertų vertinimui dėl tinkamo Lietuvos pasirengimo prisijungti prie Šengeno erdvės. 2006 m. rugsėjo 18 d. pasirengimas taikyti Šengeno teisyną duomenų apsaugos srityje vyko vertinamas Vilniuje. Buvo vertinamas duomenų apsaugos teisinis reglamentavimas Lietuvoje, Inspekcijos, kaip nacionalinės priežiūros institucijos, nepriklausomumas bei jos pasirengimas vykdyti nepriklausomus asmens duomenų tvarkymo teisėtumo nacionalinėje Šengeno informacinėje sistemoje tikrinimus – jos organizacinė struktūra ir funkcijos. Vertinimo ataskaitoje nurodoma, kad duomenų apsauga Lietuvos Respublikoje yra tinkama ir visiškai atitinka Šengeno *acquis*, išskyrus tai, kad Inspekcija nėra visiškai nepriklausoma. Išreiškiamas susirūpinimas dėl to, kad Inspekcija yra integruota į vykdomosios valdžios sistemą, o tai gali lemti pavojų jos funkciniam nepriklausomumui, be to, įstaigos vadovas yra karjeros valstybės tarnautojas. Pateiktos rekomendacijos dėl Inspekcijos nepriklausomumo užtikrinimo.

Paminėtina, kad labai padidėjo iš fizinių asmenų gautų skundų ir prašymų skaičius. Galima daryti išvadą, kad žmonės labiau domisi savo teisėmis, siekia jas apginti bei žino, kur reikia kreiptis esant jų teisių pažeidimams.

2006 m. Inspekcija savo iniciatyva patikrino, kaip tvarkomi asmens duomenys pasirinktuose sektoriuose: Lietuvoje įsteigtuose bankuose ir komunalines paslaugas teikiančiose įmonėse.

Norėdama sužinoti visuomenės nuomonę apie duomenų apsaugą bei informuotumo lygį Lietuvoje, Inspekcija 2006 m. rugpjūčio mėn. Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimo centre „Vilmorus“ užsakė atlikti Lietuvos gyventojų apklausą. Apklausos rezultatų analizė leidžia Inspekcijai tikslingiau ir efektyviau planuoti tokias visuomenės informavimo priemones kaip dalyvavimą radijo ir televizijos laidose, seminarus, konferencijas, publikacijas spaudoje bei interneto tinklalapyje.

II. INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Igyvendinant 2006-2008 m. strateginiame veiklos plane numatytas priemones, Inspekcijos veiklai įtakos turėjo išoriniai ir vidiniai veiksniai.

Vienas svarbiausių išorinių veiksnių yra aktyvus bendravimas su duomenų valdytojais. Palyginti su 2005 m. išaugo užsiregistravusių duomenų valdytojų ir jiems suteiktų konsultacijų skaičius. Plečiantis informacinių technologijų ir elektroninių ryšių galimybėms, duomenų valdytojai vis dažniau įsitikina, kad tinkamai neįgyvendinus teisinių, techninių bei organizacinių apsaugos priemonių, teks susidurti su duomenų apsaugos problemomis, todėl Inspekcijos ir duomenų valdytojų iniciatyva 2006 m. buvo organizuojami seminarai, pasitarimai ir dalykiniai susitikimai.

Ataskaitiniais metais aktyviai bendrauta ir bendradarbiauta su Europos Sąjungos bei kitų šalių duomenų apsaugos institucijomis. Aktyvų dalyvavimą tarptautinėje veikloje lėmė ir Lietuvos siekis įsilieti į Šengeno erdvę. Pagerėjo Inspekcijos veiklos kokybė. Sprendimai dėl nacionalinių problemų duomenų apsaugos srityje buvo priimami išanalizavus kitų šalių praktiką.

Inspekcijos veiklą teigiamai veikė didėjantis visuomenės informuotumo lygis. Visuomenės poreikis žinoti savo teises asmens duomenų apsaugos srityje skatina žmones domėtis asmens duomenų apsauga bei ginti savo, kaip duomenų subjektų, teises.

2006 m. Inspekcijoje įvyko vidinių pokyčių, pagerėjo įstaigos administravimas, veikla tapo aktyvesnė. Išaugo darbuotojų kvalifikacija. Inspekcijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai tobulinosi kvalifikacijos kėlimo kursuose. Informacinių technologijų specialistai žinias gilino specializuotuose duomenų saugos ir informacinių technologijų naujoves pristatančiuose kursuose, todėl pagerėjo atliekamų patikrinimų kokybė.

Neigiamą įtaką Inspekcijos veiklai turėjo tai, kad įstaiga įsikūrusi dviejose patalpose. Tai trukdė tvarkyti elektroninių ryšių infrastruktūrą, nebuvo tinkamų patalpų susitikimams, seminarams organizuoti bei interesantams priimti.

Neigiamą įtaką turėjo maži asignavimai turtui įsigyti. Morališkai ir techniškai pasenusios darbo vietos, žemas kompiuterizavimo lygis neleido darbuotojams naudotis naujausiomis technologijomis, lėtino jų darbą. Dėl šių priežasčių, taip pat dėl mažų valstybės tarnautojų atlyginimų (įstaiga iki šiol yra priskiriama III grupei, nors Inspekcija atitinka II grupės kriterijus), Inspekcijoje buvo didelė personalo kaita, nes dirba aukštos kvalifikacijos specialistai, kurie yra laukiami ir kitose valstybės ir privačiose struktūrose.

III. INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Strateginių tikslų įgyvendinimas

Igyvendindama 2006-2008 m. strateginiame veiklos plane užsibrėžtą Inspekcijos strateginį tikslą - „Siekti, kad duomenų valdytojai bei viešųjų ryšių tinklų ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai laikytųsi duomenų apsaugos reikalavimų“, Inspekcija, vertindama strateginio tikslo įgyvendinimo efekto kriterijų, planavo, kad duomenų valdytojų, tinkamai įgyvendinančių duomenų apsaugos reikalavimus (skaičiuojama sumažėjusių nustatytų pažeidimų dalimis atliekant tikrinimus skaičius, išreikštas procentais, lyginant su 2005 m.), padaugės 3 proc. Šis rodiklis yra sėkmingai pasiektas.

Institucijos vykdytos programos

Siekdama užsibrėžto strateginio tikslo, Inspekcija vykdo Duomenų apsaugos valdymo programą. Ja siekiama įgyvendinti svarbiausius tikslus: plėtoti duomenų apsaugą, prižiūrėti asmens duomenų valdytojų veiklą tvarkant asmens duomenis, kontroliuoti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, kovoti su duomenų tvarkymo pažeidimais ir užtikrinti duomenų subjekto teisių apsaugą. Programos vykdymo rezultato vertinimo kriterijus yra padidėjęs duomenų valdytojų, siekiančių tinkamai įgyvendinti duomenų apsaugos reikalavimus, kreipimusi į Inspekciją skaičius (padidėjimas skaičiuojamas procentais ir lyginamas su 2005 m.). 2006-2008 m. strateginiame veiklos plane šis rodiklis buvo planuotas 2 proc., pasiekta 1,9 proc.

Inspekcijos vykdoma programa susideda iš dviejų uždavinių.

Programos uždavinys (kodas 01) – tobulinti duomenų apsaugos sistemą.

Programos uždaviniui įgyvendinti vykdytų priemonių ir rezultatų aprašymas:

1) Planuota suderinti 150 teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų – suderinti 145.

Igyvendindama priemonę „Teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų derinimas“ bei siekdama padėti duomenų valdytojams užtikrinti teisėtą asmens duomenų tvarkymą, išvengti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAI) reikalavimų pažeidimų, Inspekcija derina kitų institucijų pateiktus teisės aktų, valstybės informacinių sistemų ir valstybės ir žinybinių registrų nuostatų projektus, duomenų valdytojų pateiktus asmens duomenų tvarkymo taisyklių ir kitų dokumentų projektus. 2006 m. suderinta 20 įstatymų, 34 Vyriausybės nutarimų, 19 duomenų valdytojų pateiktų dokumentų, 68 kitų teisės aktų projektų, pateikti 4 pasiūlymai kitoms institucijoms dėl teisės aktų rengimo, keitimo, pripažinimo netekusiais galios.

Kaip ir praėjusiais metais, daugiausia buvo suderinta kitų institucijų pateiktų teisės aktų projektų (duomenų teikimo sutarčių, informacinių sistemų ir registrų nuostatų). Pateikti pasiūlymai Seimui dėl Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso naujos redakcijos projekto (dėl didesnių baudų dydžių už asmens duomenų tvarkymo pažeidimus) ir dėl Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymo projekto (dėl asmens kodo naudojimo policijos veikloje). Seimo komitetai iš esmės pritarė pateiktiems pasiūlymams.

2) Planuota parengti 10 metodinių dokumentų – parengti 2.

Igyvendindama priemonę „Metodinių priemonių rengimas“, Inspekcija siekia padėti duomenų valdytojams išvengti duomenų apsaugos pažeidimų bei tobulinti organizacines ir technines duomenų apsaugos priemones. 2006 m. parengta Pranešimo apie duomenų tvarkymą forma ir Rekomendacijos dėl interneto naršyklėse kaupiamų asmens duomenų.

Pranešimo apie duomenų tvarkymą forma parengta atsižvelgus į Vyriausybės 2005 m. gruodžio 7 d. nutarimą Nr. 1317 (Žin., 2005, Nr. 144-5249) bei siekiant padėti duomenų valdytojams teisingai užpildyti Pranešimą apie duomenų tvarkymą.

Rekomendacijos dėl interneto naršyklėse kaupiamų asmens duomenų yra skirtos interneto paslaugų naudotojams, besinaudojantiems elektroninių ryšių, informacinės visuomenės bei elektroninės bankininkystės paslaugomis per bendro naudojimo kompiuterius, bei interneto paslaugų teikėjams, teikiantiems interneto prieigos paslaugas viešose vietose per bendro naudojimo kompiuterius. Rekomendacijų tikslas – priminti paslaugų naudotojams pagrindines kryptis, kaip turi būti tvarkomi jų asmens duomenys ir informacija, sukaupta interneto sesijos metu, kad nebūtų pažeista paslaugų naudotojo teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą, taip pat padėti užtikrinti paslaugų teikėjams tinkamas paslaugų priežiūros operacijas.

2006 m. parengti 2 rekomendacinio pobūdžio dokumentai vietoje planuotų 10. Rodiklis nepasiektas, nes pasikeitė skaičiavimo metodika. 2005 m. ir ankstesniais metais prie rekomendacinio pobūdžio dokumentų buvo priskaičiuojami ir Europos Sąjungos darbo grupių ir organizacijų parengtų dokumentų vertimai į lietuvių kalbą, o 2006 m. buvo skaičiuojami tik Inspekcijos parengti dokumentai.

3) Planuota parengti 2 teisės aktus – parengti 3.

Igyvendinant priemonę „Teisės aktų rengimas“ bei siekiant tobulinti duomenų apsaugą Lietuvoje, 2006 m. parengtas 1 įstatymas ir 2 Inspekcijos direktoriaus įsakymai.

Parengtas Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas, kuris Vyriausybės 2006 m. gegužės 3 d. nutarimu Nr. 408 (Žin., 2006, Nr. 50-1829) buvo pateiktas Seimui. Seimas grąžino įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti.

Vykdamas Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2006 m. rugsėjo 4 d. pavedimų Nr. 6-5661 bei įvertinus Šengeno vertinimo metu pateiktas pastabas, parengtas Lietuvos Respublikos

asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, kuris pateiktas suinteresuotoms institucijoms derinti.

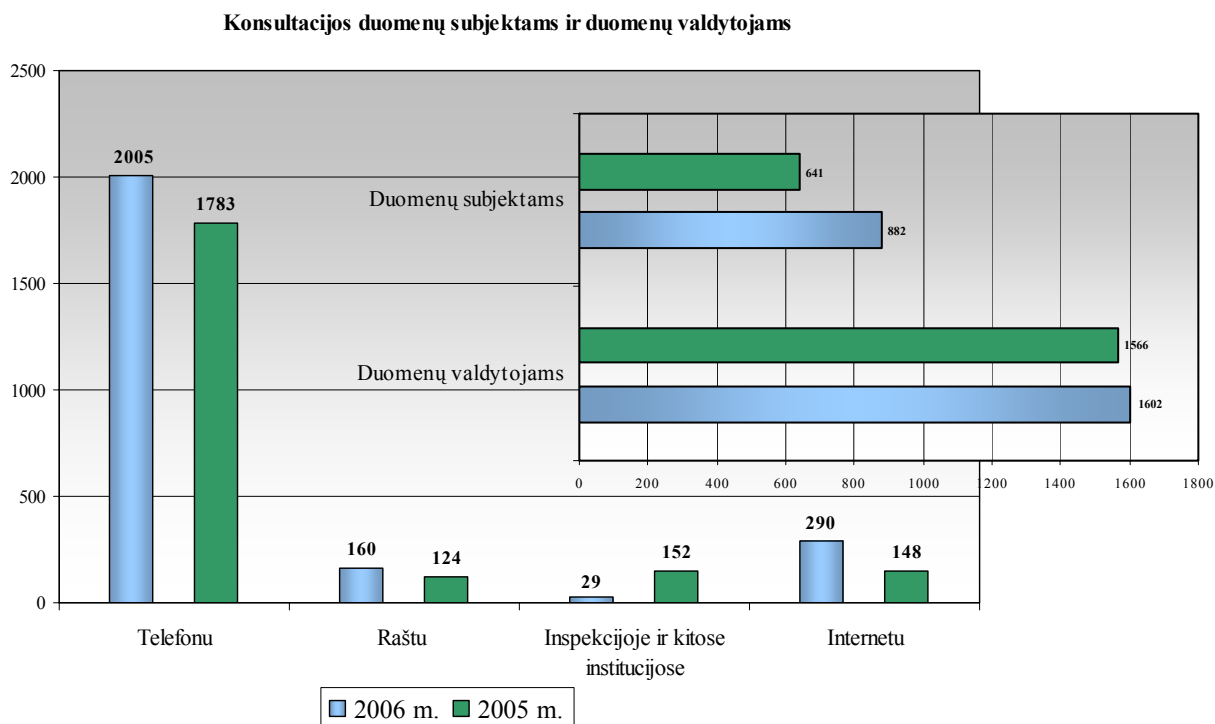
Šio projekto tikslas – įtvirtinti nuostatas, patikslinančias asmens kodo naudojimo reglamentavimą, taip pat reglamentuoti asmens duomenų tvarkymą vaizdo stebėjimo tikslais, patikslinti asmens mokumo vertinimo ir asmens duomenų tvarkymo tiesioginės rinkodaros tikslais reglamentavimą, nustatyti asmenų skundų nagrinėjimo tvarką, įtvirtinti už duomenų apsaugą atsakingo asmens ar padalinio teisinį statusą, taip pat įtvirtinti nuostatas, keičiančias Inspekcijos teisinį statusą. Šie pakeitimai užtikrins aiškesnę asmens duomenų tvarkymo reguliavimą bei efektyvesnę priežiūrą.

Inspekcijos direktoriaus įsakymais patvirtintos Išankstinės patikros atlikimo taisyklės, Reikalavimai duomenų apsaugos priemonių aprašui ir Duomenų apsaugos priemonių aprašas buvo papildyti atsižvelgus į tai, kad buvo pakeisti Asmens duomenų valdytojų valstybės registro nuostatai bei Duomenų valdytojų pranešimo apie asmens duomenų tvarkymą taisyklės.

4) Planuota suteikti 2000 konsultacijų – suteiktos 2484.

Igyvendinant priemonę „Konsultavimas“ siekiama didinti visuomenės supratimą apie savo teises ir pareigas asmens duomenų apsaugos srityje bei jų įgyvendinimo ir gynimo galimybes. Konsultacijų skirstymas pagal suteikimo būdą ir subjektus pavaizduotas 1 grafike.

1 grafikas

Konsultacijų skaičius nuolat auga. Ši tendencija rodo, kad daugėja duomenų subjektų ir duomenų valdytojų, kurie domisi asmens duomenų apsauga, jų tvarkymu, įstatymų suteiktomis teisėmis.

5) Planuota parengti 100 visuomenės informavimo priemonių – parengta 141.

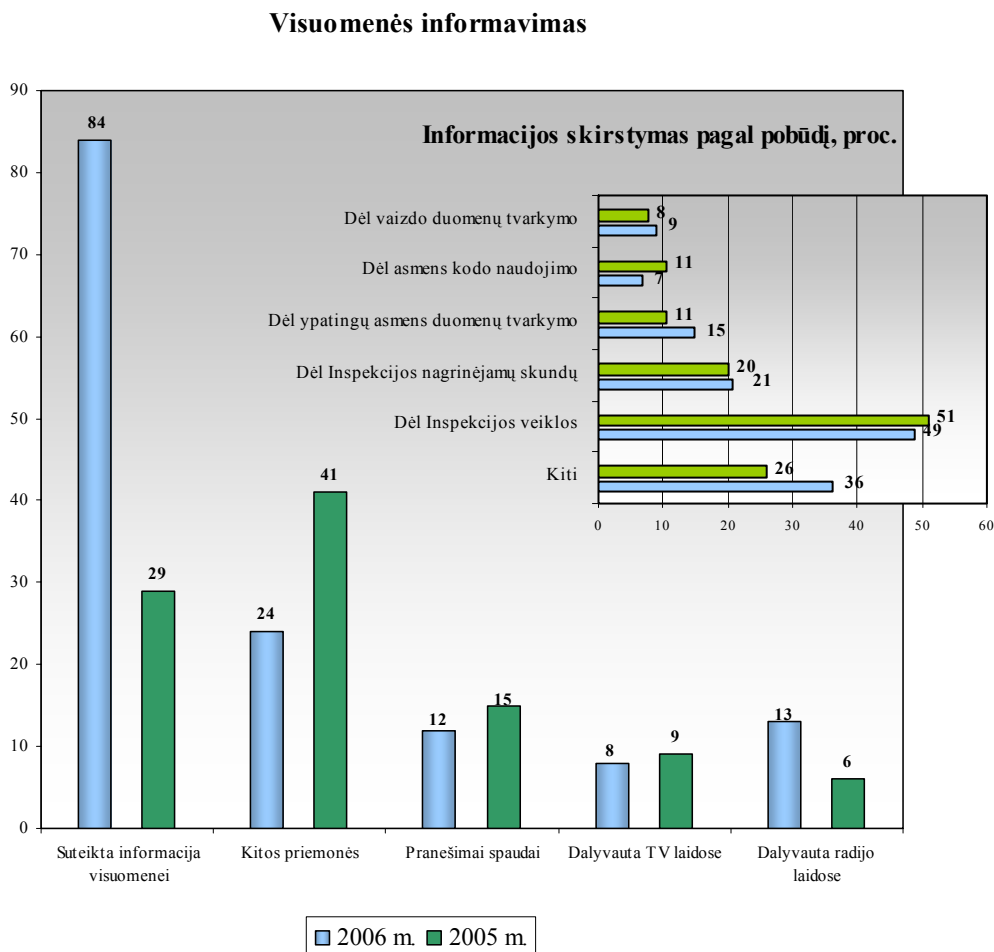
Įgyvendindama priemonę „Visuomenės informavimas“ bei siekdama didinti visuomenės informuotumo lygį duomenų apsaugos srityje, Inspekcija rengia pranešimus žiniasklaidai, teikia informaciją apie veiklą ir veiklos ataskaitas, skaito pranešimus konferencijose, rengia seminarus, susitikimus su duomenų valdytojais ir tvarkytojais, organizuoja kitas priemones.

Inspekcija 2006 m. įgyvendino 40 proc. daugiau visuomenės informavimo ir teisinio švietimo priemonių, nei 2005 m. Šią veiklą stiprinti numatoma ir ateityje.

Vis daugiau duomenų subjektų kreipiasi į Inspekciją norėdami sužinoti apie įstatymų jiems suteiktas teises duomenų apsaugos srityje, apie duomenų valdytojų atliekamą duomenų tvarkymo veiksmų teisėtumą, didėja ir visuomenės informavimo priemonių susidomėjimas Inspekcijos vykdoma veikla. 2006 m. 69 proc. daugiau suteikta informacijos žiniasklaidai nei 2005 m.

Visuomenės informavimo priemonių skirstymas pagal rūšis ir pagal informacijos pobūdį pateiktas 2 grafike.

2 grafikas

Inspekcija, siekdama gerinti savo veiklą bei sužinoti visuomenės nuomonę apie duomenų apsaugą Lietuvoje, užsakė reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą. Apklausą 2006 m. liepos mėn. atliko Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“. Buvo apklausta virš 1 000

Lietuvos gyventojų nuo 18 m. Nustatyta, kad beveik pusę Lietuvos gyventojų domina, kaip tvarkomi ir saugomi jų asmens duomenys, tačiau didžioji dalis respondentų (74 proc.) nežino apie įstatymų jiems suteikiamas teises asmens duomenų apsaugos srityje. Dauguma gyventojų (80 proc.) mano, kad yra mažai informuoti apie asmens duomenų apsaugą, tik 30 proc. iš jų žino, kad Inspekcija atsakinga už asmens duomenų apsaugą. Inspekcija, įvertinusi gautus rezultatus, sieks, kad informuotumas duomenų apsaugos srityje didėtų.

2006 m. rugsėjo 27 d. kartu su Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetu suorganizuota spaudos konferencija „Asmens duomenų apsaugos situacija Lietuvoje“, kurioje visuomenei pristatyti minėtos apklausos, Šengeno vertinimo rezultatai bei kitos svarbiausios 2006 m. Inspekcijos veiklos kryptys.

Suorganizuota dvigubai daugiau nei 2005 m. seminarų aktualiais asmens duomenų apsaugos klausimais duomenų valdytojams ir tvarkytojams visoje Lietuvoje (iš viso 16). 4 seminarai duomenų apsaugos klausimais surengti švietimo įstaigų darbuotojams, 1 seminaras – civilinės metrikacijos skyrių darbuotojams, 6 seminarai – policijos, prokuratūros, teismų, socialinių įstaigų darbuotojams, dirbantiems su nepilnamečiais teisės pažeidėjais ir rizikos grupės vaikais, 1 seminaras – UAB „Medicinos bankas“ darbuotojams, 2 seminarai – Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų darbuotojams ir kt.

Taip pat skaityti pranešimai „Asmens duomenų apsaugos reikalavimų įtaka visuomenės sveikatos duomenų sistemos formavimui“ (Seimo Nacionalinės sveikatos tarybos posėdyje), „Asmens duomenų tvarkymas teikiant turizmo paslaugas“ (seminare „Turizmo paslaugų kokybė“), ir kiti duomenų apsaugos klausimais.

6) Planuota parengti 45 išvadas dėl Europos Sąjungos ir Europos Tarybos institucijų rengiamų dokumentų – parengtos 63.

Įgyvendinant priemonę „Parengtų išvadų dėl Europos Sąjungos ir Europos Tarybos institucijų rengiamų dokumentų ir susitikimuose pareikštų nuomonių bei skaitytų pranešimų skaičius“, nagrinėjami iš įvairių institucijų gauti Europos Sąjungos dokumentų projektai, išdėstoma Inspekcijos nuomonė, teikiamos išvados, taip prisidedama prie Europos Sąjungos ir Europos Tarybos institucijų dokumentų rengimo.

Parengtos 39 išvados dėl Direktyvos 95/46/EB 29 str. darbo grupės, 8 išvados dėl Europolo jungtinės priežiūros institucijos, 1 išvada dėl Maitinės jungtinės priežiūros institucijos, 1 išvada dėl Šengeno jungtinės priežiūros institucijos pateiktų dokumentų, 9 išvados dėl per LINESIS sistemą gautų dokumentų, 5 išvados dėl Europos Tarybos pateiktų dokumentų (43 proc. daugiau nei praėjusiais metais).

Inspekcijos atstovai tęsia veiklą Šengeno, Europolo ir Maitinės jungtinių priežiūros institucijų, Direktyvos 95/46/EB 29 str. darbo grupės, Konvencijos ETS Nr. 108 Patariamojo komiteto biuro, Tarptautinės darbo grupės dėl duomenų apsaugos telekomunikacijose veikloje,

dalyvauja kituose tarptautiniuose renginiuose ir konferencijose. Ministro Pirmininko 2006 m. gegužės 5 d. potvarkiu Nr. 89 (Žin., 2006, Nr. 51-1893) Inspekcija paskirta kaip atsakingoji institucija dalyvauti Europos Sąjungos Tarybos duomenų apsaugos darbo grupės veikloje.

Kovo mėn. Inspekcijos atstovas dalyvavo Europolo tvarkomų duomenų kokybės ir Europolo informacinės sistemos funkcionavimo tikrinime. Tikrinimo grupę sudarė 7 Europos Sąjungos valstybių narių duomenų apsaugos institucijų atstovai. Europolo jungtinės priežiūros institucija pritarė tikrinimo ataskaitai.

Inspekcija kartu su kitomis Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėmis duomenų apsaugos institucijomis, vadovaudamasi Direktyvos 95/46/EB 29 str. darbo grupės nurodymais, š. m. kovo-spalio mėn. atliko asmens duomenų tvarkymo tyrimą privačiame sveikatos draudimo sektoriuje Europos Sąjungos mastu. Šio tyrimo objektas yra privačios sveikatos draudimo bendrovės, teikiančios privataus medicininio gydymo draudimo paslaugas, o tikslas – išanalizuoti, ar duomenų apsaugos taisyklės šiame sektoriuje derinamos su esančiomis visoje Europos Sąjungoje ir kaip tai atliekama. Tyrimo Lietuvoje metu buvo apklaustos 9 privačios draudimo bendrovės. Buvo aiškinamasi, kokią asmeninę informaciją šios bendrovės renka ir tvarko, ar asmenys yra informuojami apie jų asmens duomenų tvarkymą, ar tinkamai užtikrinama duomenų apsauga ir kt. Tik pusė privačių bendrovių aiškiai ir išsamiai atsakė į pateiktus klausimus. Ataskaita apie tyrimą privačiame sveikatos draudimo sektoriuje Europos Sąjungos mastu bus pateikta 2007 m. apibendrinus visų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių duomenų apsaugos priežiūros institucijų pateiktas ataskaitas.

Liepos mėn. Šengeno jungtinės priežiūros institucijos kvietimu Inspekcijos atstovas dalyvavo Maltos ir Kipro Šengeno vertinime.

Vienas svarbiausių 2006 m. Inspekcijos uždavinių buvo tinkamai pasirengti 2006 m. rugsėjo 18 d. įvykusiame Lietuvos pasirengimo taikyti Šengeno teisyną duomenų apsaugos srityje vertinimui. Europos Komisijos ekspertams pristatytas duomenų apsaugos teisinis reglamentavimas Lietuvoje, Inspekcija, kaip nepriklausoma nacionalinė priežiūros institucija, jos organizacinė struktūra, funkcijos. Rengiantis šiam vertinimui, buvo susipažinta, kaip tvarkomi asmenų, kurie kreipiasi dėl vizų išdavimo, duomenys Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Kaliningrade, Lietuvos Respublikos ambasadoje Kijeve, Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento Vizų skyriuje bei Migracijos departamente prie Vidaus reikalų ministerijos. Taip pat suorganizuotas seminaras „Asmens duomenų apsauga“ teisėsaugos institucijoms, kurio metu aptarti bendrieji asmens duomenų apsaugos klausimai, duomenų apsaugos reikalavimai pagal Šengeno konvenciją.

Šengeno duomenų apsaugos vertinimo ataskaitoje pažymėta, kad duomenų apsauga Lietuvoje yra tinkama ir visiškai atitinka Šengeno teisyną, išskyrus tai, kad Inspekcija dėl kasmetinio jos vadovo veiklos vertinimo nėra visiškai nepriklausoma.

Tarptautiniuose renginiuose ir darbo grupėse skaityti šie pranešimai: „Duomenų apsauga Lietuvoje“, „E – valdžios plėtra Lietuvoje: asmens tapatybės nustatymas ir duomenų apsauga“, „Tiesioginė rinkodara ir privatumo problemos“, „Vaizdo stebėjimas ir duomenų apsauga“, „Duomenų apsaugos naujovės Lietuvoje“, „Lietuvos duomenų apsaugos pažanga telekomunikacijose“, „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos patirtis taikant Direktyvos 2002/58/EB 5 straipsnio 2 dalyje numatytą išimtį“, „Duomenų apsaugos problemos atliekant vaizdo stebėjimą“, „Įgyvendinimo grupės tikrinimas privačiame sveikatos draudimo sektoriuje 2006“.

2006 m. gauti 2 duomenų valdytojų prašymai išduoti leidimą teikti asmens duomenis užsienio valstybių duomenų gavėjams. Išduotas 1 leidimas privačiai bendrovei teikti asmens duomenis pagal sutartį į Jungtines Amerikos Valstijas.

7) Planuota sukurti ir įdiegti informacinę sistemą „Pagalba“ – sistema sukurta.

Įgyvendinant priemonę „Paslaugos duomenų subjektui pagal ADTAĮ 23 str. teikimas“ ir siekiant padėti duomenų subjektui įgyvendinti jo teisę susipažinti su savo asmens duomenimis, Inspekcijoje sukurta informacinė sistema „Pagalba“. Visiškas šios sistemos naudojimas bus galimas tik įdiegus Lietuvoje bendrą vartotojų identifikavimo elektroninėje erdvėje sistemą.

Per 2006 m. buvo gauti ir patenkinti du duomenų subjektų prašymai surinkti jų asmens duomenis ar informaciją apie jų asmens duomenų tvarkymą iš dvylikos registruotų duomenų valdytojų.

Programos uždavinys (kodas 02) – atlikti asmens duomenų tvarkymo priežiūrą.

Programos uždaviniui įgyvendinti vykdytų priemonių ir rezultatų aprašymas:

1) Planuota gauti ir išnagrinėti 80 asmenų skundų ir prašymų – gautas 161, išnagrinėtas 121.

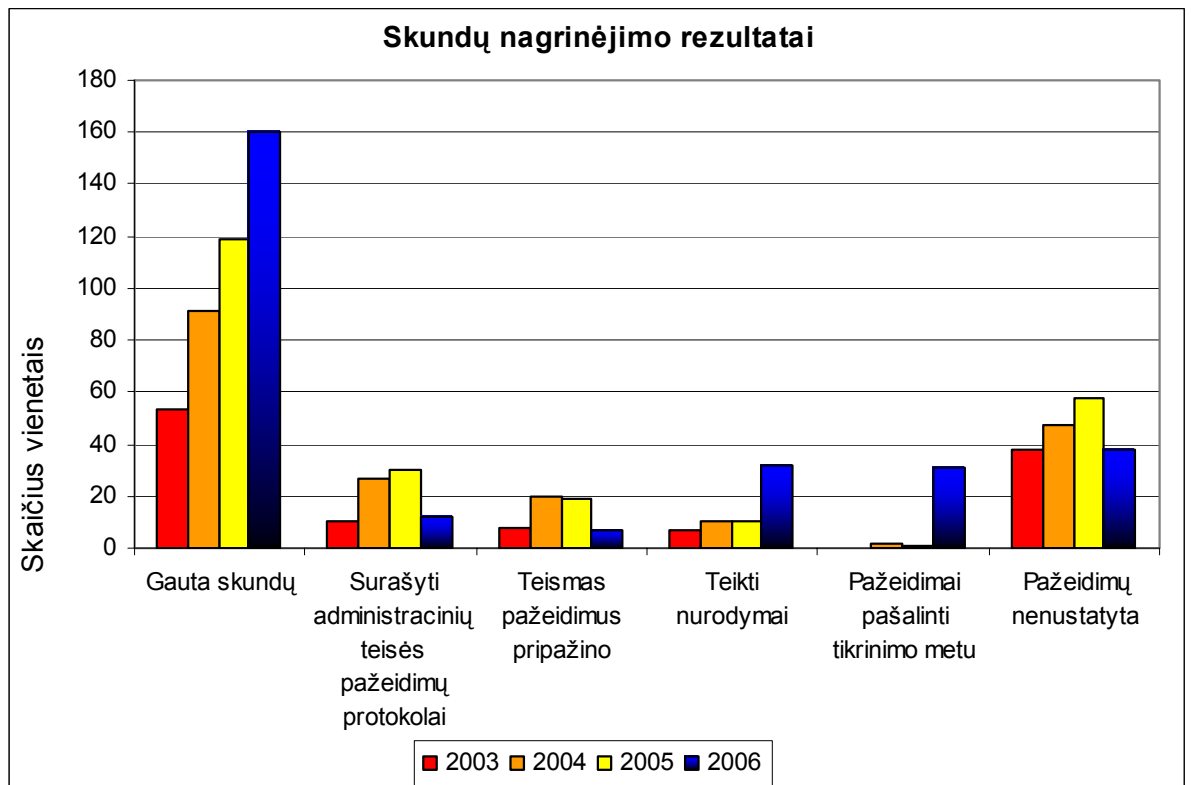
Įgyvendindama priemonę „Asmenų skundų ir prašymų nagrinėjimas“ Inspekcija nustato, ar asmens duomenys tvarkomi teisėtai, laikantis ADTAĮ reikalavimų, o nustačiusi pažeidimus imasi priemonių, kad duomenų valdytojai tinkamai įgyvendintų duomenų apsaugos reikalavimus.

2006 m. gautas 161 skundas. Kaip ir ankstesniais metais, daugiausia skundų gaunama dėl privataus sektoriaus bendrovių veiklos (59 dėl viešojo sektoriaus, 102 dėl privataus sektoriaus). Iš viso išnagrinėtas 121 skundas, 19 proc. daugiau nei 2005 m. 18 skundų nenagrinėta iš esmės (nesusiję su ADTAĮ, persiųsti kitoms institucijoms nagrinėti ir kt.).

Gautų ir išnagrinėtų skundų skaičius nuolat auga, 2006 m. išnagrinėta 120 proc. daugiau skundų nei 2003 m. Gerokai padaugėjo skundų dėl tiesioginės rinkodaros ir perteklinių asmens duomenų tvarkymo, tai pat dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo. Augantis skundų skaičius patvirtina, kad žmonės labiau domisi savo teisėmis, kad vis dažniau kreipiasi į Inspekciją siekdami jas apginti.

Skundų nagrinėjimo rezultatai pateikti 3 grafike.

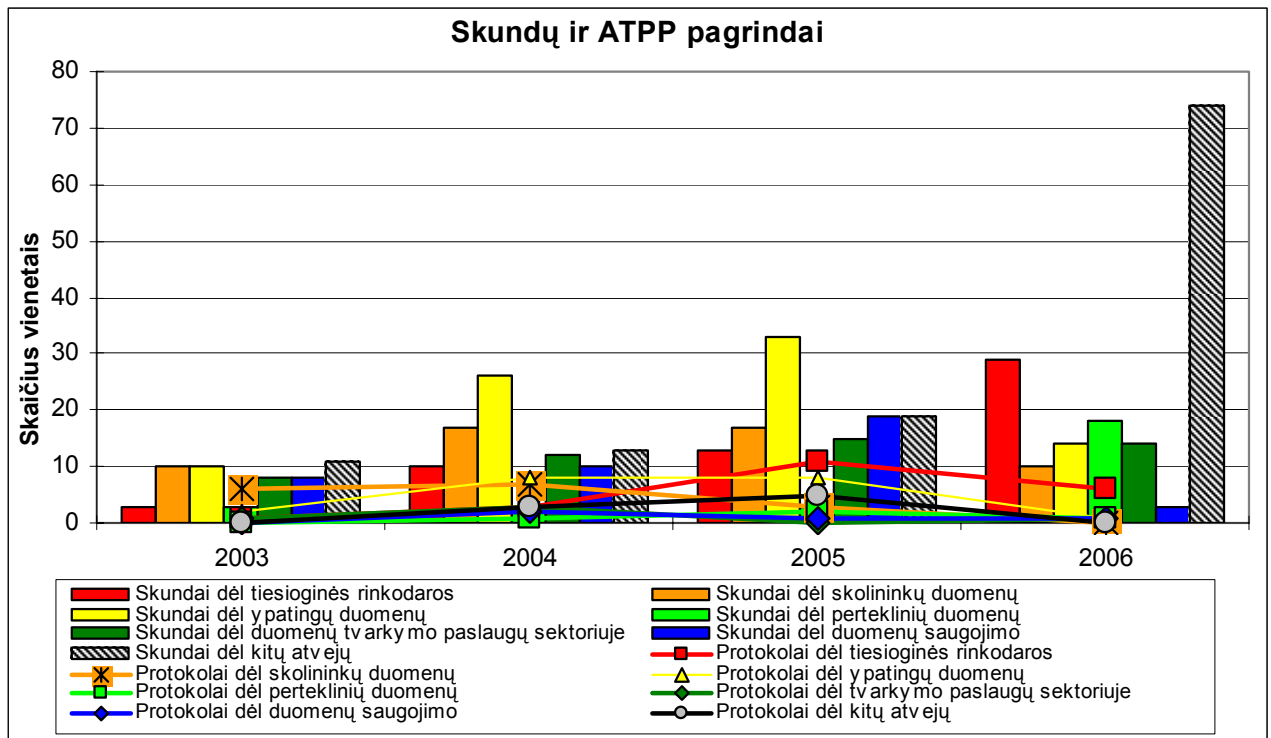
3 grafikas

Surašyta 11 administracinių teisės pažeidimų protokolų (toliau – ATPP), 7 iš jų teismas pripažino, 1 nepripažino, 3 bylos dar nagrinėjamos. Nuo 2001 m. surašytų ATPP skaičius nuolat augo.

Skundų ir ATPP pagrindai pateikti 4 grafike.

4 grafikas

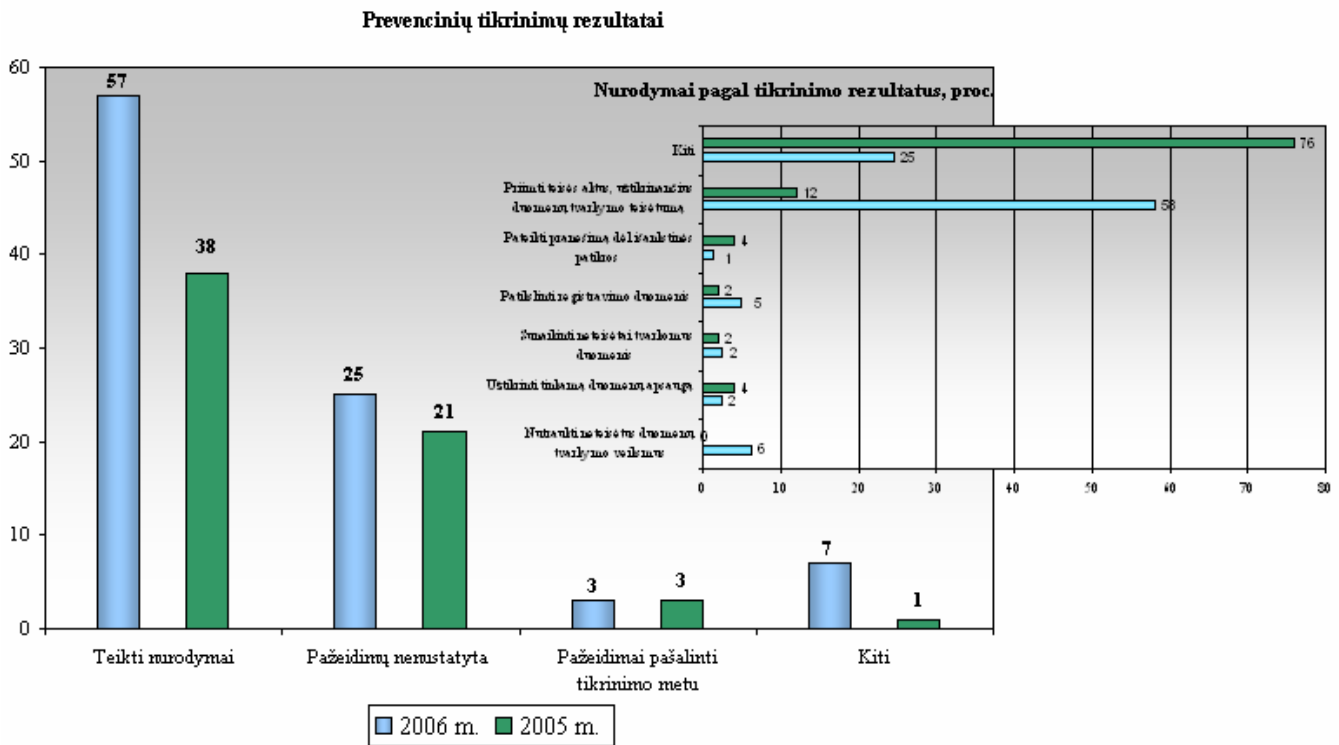

2) Planuota atlikti 400 prevencinių tikrinimų ir parengti išvadų dėl išankstinės patikros – atlikta 402 (parengta 310 išvadų dėl išankstinės patikros, atlikti 92 prevenciniai tikrinimai).

Igyvendindama priemonę „Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimas, išankstinės patikros atlikimas“, Inspekcija siekia, kad duomenų valdytojai ir tvarkytojai tinkamai įgyvendintų asmens duomenų apsaugos reikalavimus, bei užkirsti kelią duomenų tvarkymo pažeidimams. ADTAĮ nustatytais atvejais Inspekcija atlieka išankstinę patikrą ir asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus. Viena iš prioritetinių 2006 m. veiklos kryptių buvo stiprinti prevencinę veiklą. Todėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimų Inspekcijos iniciatyva buvo atlikta 46 proc. daugiau nei 2005 m.

Preveninių tikrinimų rezultatai pateikti 5 grafike.

5 grafikas

Gavusi informacijos apie klientų ir banko darbuotojų telefono pokalbių įrašinėjimą viename iš bankų, Inspekcija atliko tikrinimus 10 Lietuvos Respublikoje įsteigtų bankų. Nustatyta, kad 2 bankuose yra įrašomi telefono pokalbiai, kai asmuo skambina į banko informacinę tarnybą siekdamas gauti informaciją apie banko paslaugas ar konsultacijas. Toks pokalbių įrašymas pažeidžia Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 63 str. 1 d. reikalavimus, nes pokalbiams įrašyti nėra gaunamas skambinančio asmens sutikimas. 4 bankai telefono pokalbių neįrašo. 2 bankai apie pokalbių įrašymą neinformuoja skambinančių asmenų. Dar 2 pažeidžia pokalbių saugojimo trukmės reikalavimus. Šios problemos buvo išspręstos Inspekcijai bendradarbiaujant su Lietuvos bankų asociacija.

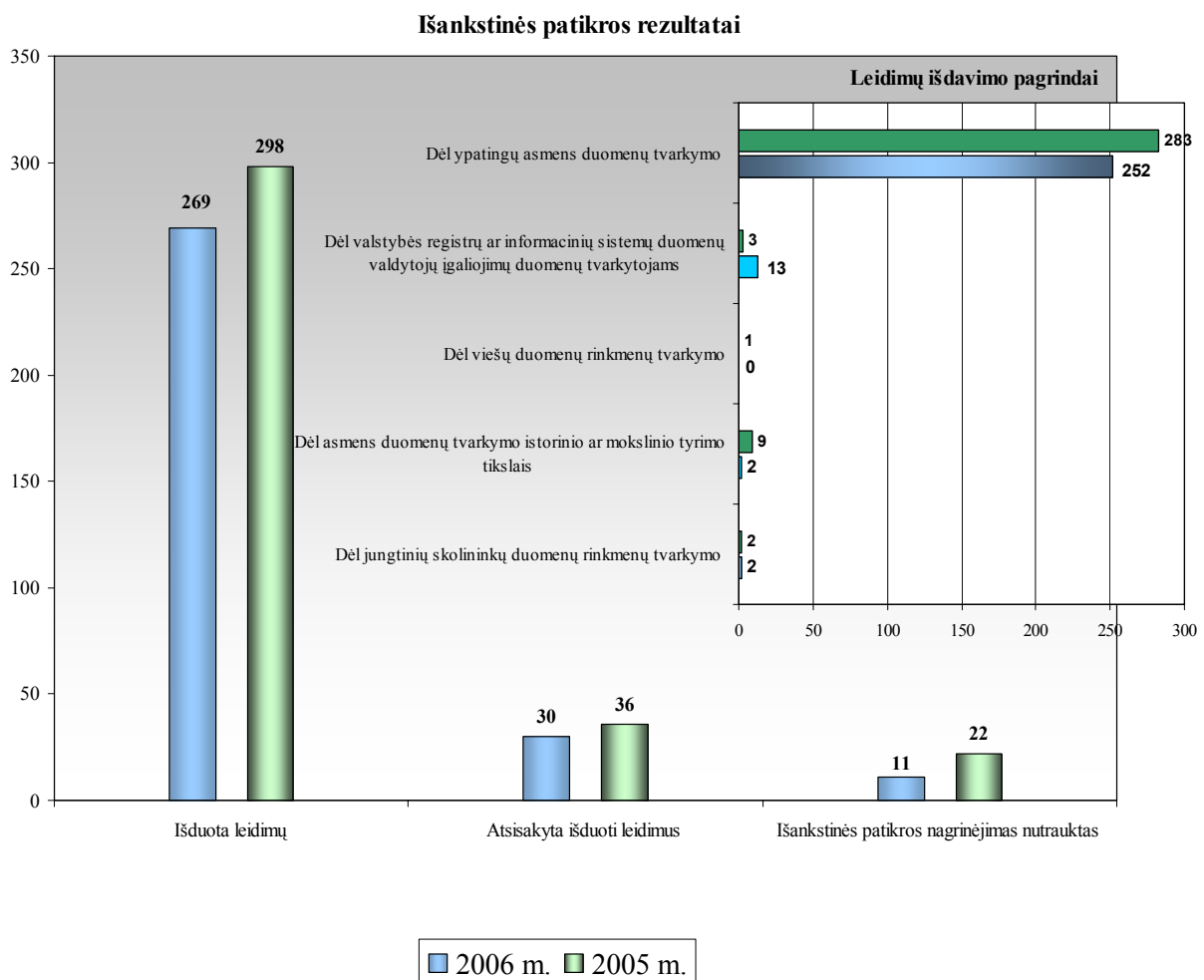
Inspekcija, pastebėjusi, kad įvairios įmonės sąskaitose už suteiktas komunalines ir panašias paslaugas nurodo nevienodą kiekį duomenų, o pačios sąskaitos dažnai yra pateikiamos atviru tekstu, 2005 m. rugsėjo mėn. patvirtino Rekomendacijas dėl asmens duomenų apsaugos teikiant sąskaitas už suteiktas paslaugas. 2006 m. Inspekcija, siekdama išsiaiškinti, kaip komunalines paslaugas teikiančios įmonės įgyvendina minėtas rekomendacijas ir ar įmonėje yra patvirtinti asmens duomenų tvarkymą reglamentuojantys dokumentai, kaip tai numato ADTAĮ 24 str. 1 dalis, patikrino 69 įmones. Atlikus patikrinimus pateikti 47 nurodymai patvirtinti dokumentą, reglamentuojantį asmens duomenų tvarkymą įmonėje, 2 atvejais - esamą dokumentą papildyti, 3 – pakeisti sąskaitų pateikimo

būda, 3 – patikslinti registravimo duomenis, 3 – supažindinti darbuotojus su pareiga saugoti asmens duomenų paslaptį. 19 atvejų pažeidimų nenustatyta.

2006 m. Inspekcija, atlikusi išankstinę patikrą, išdavė 269 leidimus tvarkyti asmens duomenis, iš jų 242 leidimai buvo išduoti švietimo įstaigoms, 22 – viešojo sektoriaus įstaigoms ir 5 – privataus sektoriaus įmonėms. 30 atvejų buvo atsisakyta išduoti leidimus, nes nebuvo galima daryti išvados, kad duomenų valdytojai tinkamai įgyvendins ADTAĮ reikalavimus, nepažeis duomenų subjektų teisių ir teisėtų interesų bei užtikrins tinkamas duomenų saugumo priemones.

Išankstinės patikros rezultatai pateikti 6 grafike.

6 grafikas

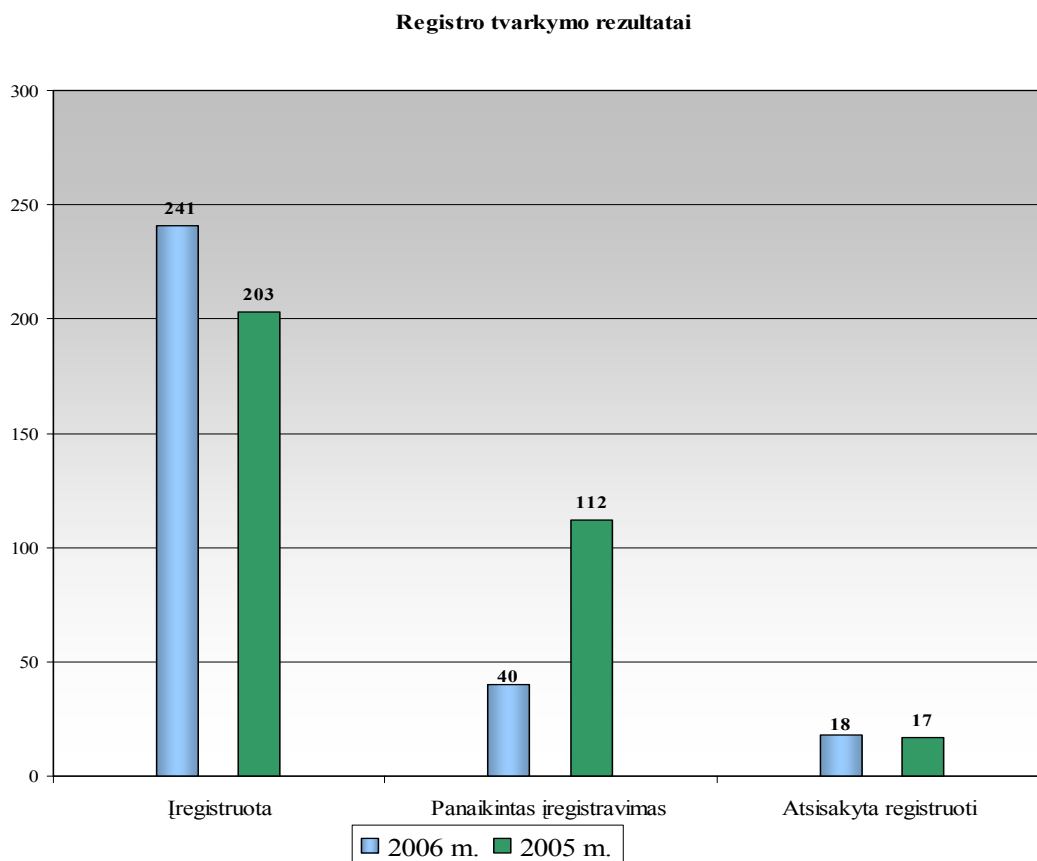
3) Planuota išnagrinėti 600 pranešimų apie duomenų tvarkymą – išnagrinėti 729.

Įgyvendindama priemonę „Asmens duomenų valdytojų valstybės registro tvarkymas“, Inspekcija nagrinėja gautus pranešimus apie asmens duomenų tvarkymą bei pranešimus apie asmens duomenų valdytojų registravimo duomenų patikslinimą ir (ar) papildymą. Pagal pranešimuose pateiktą informaciją tikrinama, ar duomenų tvarkymas neprieštarauja ADTAĮ nuostatom, be to, registravimasis Asmens duomenų valdytojų valstybės registre skatina duomenų valdytojus atidžiau vertinti duomenų tvarkymo veiksmus (jų teisėtumą), padeda pašalinti duomenų tvarkymo trūkumus.

2006 m. įregistruotas 241 duomenų valdytojas (iš jų 144 viešieji juridiniai asmenys, 80 privačių juridinių asmenų, 17 fizinių asmenų), 19 proc. daugiau nei praėjusiais metais.

Registro tvarkymo rezultatai pateikti 7 grafike.

7 grafikas

2006 m. pasitaikė atvejų, kai Inspekcija atsisakė įregistruoti dėl to, kad asmens duomenys buvo tvarkomi neautomatiniu būdu, atliekamos duomenų tvarkytojo funkcijos, buvo taikomos ADTAĮ nustatytos išimties ir kt.

Panaikintas 40 duomenų valdytojų įregistravimas: 34 atvejais dėl to, kad nutraukta duomenų valdytojo veikla, 2 atvejais dėl to, kad panaikinta pareiga pranešti, 4 atvejais dėl kitų priežasčių.

4) Planuota atsakyti į 30 Konvencijos šalių paklausimus ir parengti gautos informacijos apibendrinimus pagal išsiųstus paklausimus – atlikta 69.

Inspekcija, įgyvendindama priemonę „Atsakymų į Konvencijos šalių paklausimus ir gautos informacijos apibendrinimų pagal išsiųstus paklausimus Konvencijos šalims skaičius“ bei 1981 m. Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su automatizuotu asmens duomenų tvarkymu (ETS Nr. 108) nuostatas dėl bendradarbiavimo su kitų šalių duomenų apsaugos priežiūros institucijomis, aktyviai bendrauja ir keičiasi patirtimi su Konvencijos šalimis.

2006 m. atsakyta į 66 Konvencijos šalių paklausimus ir parengti 3 apibendrinimai pagal gautą informaciją.

Tarpinstitucinių programų ir kitų projektų įgyvendinimas

Inspekcija yra atsakinga už Lietuvos informacinės visuomenės plėtros programos, patvirtintos Vyriausybės 2006 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 615 (Žin., 2006, 71-2630), priemones: „Skelbti internetu informaciją apie asmens duomenų ir privatumo apsaugą“ (10.6) ir „Sukurti ir įdiegti informacinę sistemą „Pagalba“, per kurią iš registruotų duomenų valdytojų bus renkami duomenų subjektų asmens duomenys ar informacija apie jų asmens duomenų tvarkymą“ (10.7). Šios priemonės taip pat yra įtrauktos į Inspekcijos programos uždavinį (kodas 01) – tobulinti duomenų apsaugos sistemą.

Patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programa ir asignavimai skirti jai įgyvendinti – **Duomenų apsaugos valdymas** (1781 tūkst. Lt). 2006 m. panaudota 1781 tūkst. Lt (994,1 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 306,7 tūkst. Lt socialiniam draudimui, 398,2 tūkst. Lt prekėms ir paslaugoms pirkti, 79,9 tūkst. Lt ilgalaikiam turtui įsigyti).

IV. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

2007 m. Inspekcijos veiklos kryptys:

tobulinti teisinę bazę reglamentuojant duomenų apsaugą ir derinti duomenų valdytojų pateiktus teisės aktus;

stiprinti prevencinę veiklą, Inspekcijos iniciatyva tiriant ir analizuojant tam tikras apibrėžtas duomenų tvarkymo sritis, bendradarbiaujant su duomenų valdytojais;

didinti Lietuvos visuomenės informuotumą duomenų apsaugos srityje, teikiant informaciją visuomenei aktualiais duomenų apsaugos klausimais, konsultuojant duomenų subjektus ir valdytojus, rengiant seminarus ir mokymus;

plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą pasinaudojant Europos Sąjungos valstybių ir kitų šalių patirtimi, dalyvaujant Europos Sąjungos ir tarptautinėse darbo grupėse.

Direktorius

Algirdas Kunčinas